

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Smoking Behaviors among Athletes of Roi Et Rajabhat University

ปรีวัตร ปาโส *

พนิดา ชูเวช **

ธนะพัฒน์ ทักษิณทร์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ยของนักกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เก็บข้อมูลกับนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่ร่วมกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 39 มีจำนวนทั้งสิ้น 254 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 155 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

นักกีฬาส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 89.03 มีผู้สูบบุหรี่จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.97 เริ่มสูบบุหรี่เนื่องจากอยากทดลองสูบบุหรี่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โอกาสที่จะเกิดการสูบบุหรี่ มักเกิดในระหว่างการเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 44.45 ด้านความรู้และทัศนคติต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่านักกีฬาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ย อยู่ในระดับสูง ด้านทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เกี่ยวกับการจัดการพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดโครงการเชิงรุกเพื่อลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ควรมีการจัดการความรู้และให้ความร่วมมือกับครอบครัวของนักกีฬาเกี่ยวกับบุหรี่ย และมีวิจัยหรือโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมกับนักศึกษาเพื่อการหยุดพฤติกรรมการสูบบุหรี่

This survey research aimed to 1) investigate smoking behaviors of athletes of Roi Et Rajabhat University, 2) study their levels of knowledge and attitudes towards smoking behaviors and 3) find out recommendations for the solution of smoking behavior problems. The samples were 155 athletes of Roi Et Rajabhat University who participated in the 39th Northeastern Rajabhat Universities Sport Game, determining by Krejcie and Morgan. A questionnaire was used as a research instrument. The statistic used for data analysis were means, percentage and standard deviation.

Regarding smoking behaviors of 155 samples, there were 132 non smokers (89.03%), 17 smokers (10.97%). 11 smokers smoked because of initiation (66.67%) Occasions for smoking was during nightlife (44.45%). Regarding knowledge about and attitude towards smoking behaviors, the findings indicated that the majority of athletes have knowledge about cigarettes at a high level as well as their attitudes toward smoking behaviors.

Policy recommendations on management of smoking behaviors among athletes of Roi Et Rajabhat University are as follows: Firstly, the university should initiate the campaign in order to reduce smoking behaviors. Secondly, knowledge management, family participation regarding cigarette smoking should be promoted. Lastly, a research or a project for the solution related to the participation of students in smoking cessation.

* , ** อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

*** นักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

คำสำคัญ : พฤติกรรม, การสูบบุหรี่, นักกีฬา

Keywords : Behavior, Smoking, Athlete

บทนำ

การสูบบุหรี่เป็นปัญหาที่เรื้อรังยากแก่การแก้ไข และเป็นปัญหาที่แพร่กระจายทั่วทุกระดับสังคม ซึ่งผลของการสูบบุหรี่เป็นประจำนั้นก่อให้เกิดโทษต่อร่างกายและจิตใจของผู้สูบโดยตรง กล่าวคือ บุหรี่สามารถทำให้เกิดความผิดปกติต่อระบบต่าง ๆ เช่น ระบบทางเดินหายใจ ระบบการไหลเวียนของโลหิต เป็นต้น เมื่อสูบบุหรี่ติดต่อกันเป็นเวลาหลาย ๆ ปี โดยไม่สามารถจะหยุดสูบได้ ในที่สุดจะเกิดอาการติดบุหรี่และกลายเป็นโรคมะเร็งปอด พวกเขาที่สูบบุหรี่ มีโอกาสเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปอดมากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ 8-15 เท่า พวกเขาที่สูบบุหรี่วันละ 1-2 ซอง มีอัตราการเสี่ยงของการเป็นโรคมะเร็งปอดมากเป็น 10 เท่าของพวกที่ไม่สูบบุหรี่ (มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. 2553)

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เมื่อศึกษาข้อมูลพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของคนไทย พบว่าในประเทศไทย จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่จำแนกตามภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนผู้สูบบุหรี่มากที่สุด คือ ร้อยละ 35 จากจำนวน 3,344,556 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2557) ทั้งนี้โอกาสที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จะมีพฤติกรรมที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จะมามีพฤติกรรมที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในกลุ่มนักกีฬาที่มีความเชื่อมั่นในความแข็งแรงของร่างกายตนเอง และมีพฤติกรรมเสี่ยงในการสูบบุหรี่ โดยพื้นฐานแล้วความเชื่อเรื่องการสูบบุหรี่ที่เป็นการแสดงออกถึงการให้คามยอมรับจากเพื่อน สภาพสังคม มีความเครียดและความกดดัน ทั้งจากการเรียน ครอบครัว การเงิน ซึ่งจะส่งผลทำให้คนส่วนใหญ่เกิดความเครียดและหาวิธีคลายเครียด และหนึ่งในวิธีที่ผู้คนส่วนหนึ่งนิยม คือ การสูบบุหรี่และอาจมีหลายประการที่วัยรุ่นปัจจุบันหันมาพึ่งพาการสูบบุหรี่

บุหรี่ถือเป็นสารเสพติดการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ปลูกฝังอยู่ในวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่าง ๆ ทั่วโลกมาเป็นเวลานาน มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้และการปรับแต่งชนิดใหม่ ๆ ออกมาตลอดเวลาเพื่อสนองความต้องการของผู้สูบที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการสูบบุหรี่เป็นการติดสารเสพติดอย่างหนึ่ง การเลิกสูบบุหรี่จึงเป็นเรื่องยากทั้ง ๆ ที่มีผลการศึกษาถึงโทษและพิษภัยของการสูบบุหรี่ที่มีการทดลองใช้โครงการสุขศึกษาแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้สูบบุหรี่ เลิกบุหรี่มานานหลายปี แต่ก็ยังมีผู้สูบบุหรี่อยู่

เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ ถึงแม้จะพยายามแล้วก็ตามและทั้งที่ไม่พยายามเลิกก็ตาม

เพื่อเป็นการหาแนวทางการจัดการกับปัญหานี้ คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬา รวมทั้งระดับความรู้และทัศนคติ รวมทั้งผลกระทบจากพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อนำเสนอเป็นฐานข้อมูลและเสนอแนะแนวทางในการจัดการกับปัญหาจากพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
4. เพื่อนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการสูบบุหรี่ในนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ได้กำหนดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักกีฬาที่ได้เข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 39 ชุนคักรินทร์เกมส์ มีจำนวนทั้งสิ้น 254 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 155 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมการสูบบุหรี่ แบบสอบถามฟาเกอร์สตรอมเพื่อวัดระดับการติดสารนิโคติน ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่โดย แบบสอบถามแบ่งออกเป็นทั้งสิ้น 5 ตอน ได้แก่

2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ

น้ำหนัก ส่วนสูง โรคประจำตัว สังกัดที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ กำลังศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะที่พัก

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) โดยมีข้อความจำนวน 14 ข้อ จะเป็นการกล่าวถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่จะไม่ต้องทำแบบสอบถามในแบบสอบถามตอนนี้ (ทำเฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่)

2.3 ตอนที่ 3 แบบทดสอบการติดบุหรี่ (แบบทดสอบพาเกอร์สตรอม) โดยมีลักษณะเป็นข้อความทั้งหมด 6 ข้อ (ทำเฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่)

2.4 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ มีข้อความทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็นข้อความความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จำนวน 5 ข้อ และความรู้ที่ผิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จำนวน 5 ข้อ

2.5 ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยจะเป็นข้อความวัดระดับทัศนคติแบบประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตหรือขออนุญาตในการติดต่อผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนของนักกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 ชี้แจงและอธิบายแบบสอบถามก่อนเก็บข้อมูลเพื่อให้ผู้กรอกแบบสอบถามมีความเข้าใจเกี่ยวกับคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.3 แจกแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 155 ชุด ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเสร็จและรอรับกลับคืนมา ทั้งสิ้นจำนวน 155 ชุด

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อให้ได้ข้อมูลครบ 100%

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอนตามแบบสอบถาม ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ใช้การวิเคราะห์

แบบพรรณนาสถิติ ได้แก่ การหาค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่

4.2 ข้อมูลจากตอนที่ 3 แบบทดสอบการติดบุหรี่ (แบบทดสอบพาเกอร์สตรอม) โดยแปลผลคะแนน 0-3 คะแนน คือ ไม่นับว่าติดสารนิโคติน 4-5 คะแนน คือติดสารนิโคตินระดับปานกลาง 6-7 คะแนน คือติดสารนิโคตินระดับปานกลาง และมีแนวโน้มอย่างมากในการพัฒนาไปเป็นการติดนิโคตินระดับสูง

8-9 คะแนน คือติดสารนิโคตินในระดับสูง

10 คะแนน คือติดสารนิโคตินในระดับสูงมาก

4.3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ถูก ผิด เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบ “ถูก” ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบ “ผิด” ให้ 0 คะแนน มีคำถามทั้งหมด 10 ข้อ โดยเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาแบ่งระดับคะแนนแบบอิงเกณฑ์ โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของ Bloom (1971) มีเกณฑ์แบ่งคะแนนความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับปานกลาง ได้ตั้งแต่ ร้อยละ 60-79.99

ระดับต่ำ ได้ ต่ำกว่าร้อยละ 60

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยการตั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า ใช่ ไม่เห็นใจ หรือไม่ใช่ มีคำถามทั้งหมด 10 ข้อ โดยให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงบวก   ข้อความเชิงลบ

ใช่   3 คะแนน   1 คะแนน

ไม่เห็นใจ   2 คะแนน   2 คะแนน

ไม่ใช่   1 คะแนน   3 คะแนน

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงแบ่งระดับทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ แบ่งออกเป็นดังนี้

2.35-3.00 หมายถึง ทัศนคติในระดับสูง

1.68-2.34 หมายถึง ทัศนคติในระดับปานกลาง

1.00-1.67 หมายถึง ทัศนคติในระดับต่ำ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

จากการศึกษาวิจัยความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดพบว่า ระดับความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลทั่วไป นักกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 39 ชุนศักดิ์กรินทร์เกมส์ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีนักกีฬาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น จำนวน 254 คน เมื่อทำการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่กัมเมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 155 คน ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ พบว่า

1.1 นักกีฬาส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-21 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 45.78 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 61.45 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58 สังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 80.64 และพักอาศัยอยู่หอพักเอกชนนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67

1.2 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 155 คน ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 89.03 มีผู้สูบบุหรี่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.97 เริ่มสูบบุหรี่เนื่องจากอยากทดลองสูบบุหรี่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มี 15 คนที่คนในครอบครัว สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่แบบวันเว้นวัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 และส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายบุหรี่น้อยกว่า 100 บาท ต่อเดือน โดยโอกาสที่จะเกิดการสูบบุหรี่มักเกิดในระหว่างการเดินทางกลางคืน/ดื่มสุรา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 มักจะสูบบุหรี่ที่มีโอกาส จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 และยี่ห้อบุหรี่ที่สูบเป็นประจำ คือ กรองทิพย์และวันเดอร์ ร้อยละ 44.45 และส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่ที่ทำสำเร็จรูป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และจะซื้อบุหรี่จากร้านสะดวกซื้อ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 มักจะซื้อเป็นซอง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประเภทของบุหรี่ มักจะเป็นบุหรี่ในประเทศที่มีราคาสูง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และส่วนใหญ่เคยอ่านคำเตือนที่มีอยู่บนซองบุหรี่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่คิดว่าไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ในอนาคต จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44

1.3 การวิเคราะห์ระดับการติดบุหรี่ด้วยแบบทดสอบฟาเกอร์สตรอมเพื่อวัดระดับการติดสารนิโคตินพบว่า ผู้สูบบุหรี่ทั้ง 17 คน นั้น มีจำนวน 15 คน ที่สูบบุหรี่อย่างน้อย 10 มวน คิดเป็นร้อยละ 88.89 และต้องการสูบบุหรี่มวนแรกหลังตื่นนอนทันที ภายใน 5 นาที จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสูบบุหรี่จัดในมวนแรก ตอนเช้ามากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 อีกทั้งไม่ยอมเลิกสูบบุหรี่มวนแรกในตอนเช้า จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่รู้สึกรู้ว่า “เขตปลอดบุหรี่” เช่น ในโรงภาพยนตร์ รถโดยสาร ร้านอาหาร ทำให้ลำบากหรืออยู่ยาก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และยังต้องสูบบุหรี่แม้ต้องนอนพักตลอดในโรงพยาบาล จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และเมื่อพิจารณาระดับการติด มีผู้ที่ได้คะแนน ระดับ 6 คะแนน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 ที่ติดสารนิโคตินในระดับปานกลาง และมีแนวโน้มอย่างมากในการพัฒนาไปเป็นการติดนิโคตินระดับสูง

1.4 ด้านระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า นักกีฬามีความรู้มากที่สุด คือ การสูบบุหรี่ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจแข็งแรงขึ้นกว่าปกติ และการสูบบุหรี่จะทำให้ผิวหนังเหี่ยวแห้งเร็ว คิดเป็นร้อยละ 90.36 รองลงมา คือ ในควันบุหรี่มีสารตะกั่วซึ่งเป็นสารที่ยับยั้งการเจริญเติบโตของร่างกาย และทำลายเนื้อเยื่อ สมอง คิดเป็นร้อยละ 89.16 และอัตราการเต้นของหัวใจสำหรับคนที่สูบบุหรี่นั้นจะเต้นเร็วกว่าคนที่ไม่ได้สูบบุหรี่ประมาณ 30% (หัวใจยิ่งเต้นเร็ว แปลว่ายิ่งเหนื่อยง่ายและ ยิ่งอ่อนแอ) คิดเป็นร้อยละ 87.95 น้อยที่สุด คือ สารนิโคติน (Nicotine) ที่อยู่ในบุหรี่เป็นตัวช่วยในการลดความอยากอาหาร และเผาผลาญไขมันได้ คิดเป็นร้อยละ 49.40 ด้านการสูบบุหรี่ของนักกีฬามีความรู้อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 71.08 ระดับความรู้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20.48 และระดับความรู้ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 8.43 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของด้านความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เท่ากับ 8.00 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.67

1.5 ด้านระดับทัศนคติต่อพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า นักกีฬามีทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ทัศนคติระดับสูง คือ ถ้าท่านอยู่ในกลุ่มที่สูบบุหรี่ ท่านจำเป็นต้องสูบบุหรี่ด้วย ($\bar{x}=2.64$) รองลงมา คือ การสูบบุหรี่ช่วยให้มีสมาธิหนักแน่น รอบคอบมากขึ้น ($\bar{x}=2.60$) และทัศนคติระดับปานกลาง คือ การสูบบุหรี่ทำให้เพื่อนหรือคนรอบข้างรังเกียจ ($\bar{x}=2.35$) และท่านคิดว่าคนที่สูบบุหรี่จะเข้าสังคมได้ง่าย และมีเพื่อนมาก ($\bar{x}=2.34$) เมื่อดูค่าเฉลี่ยรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ สูงที่สุด

คือ ถ้าท่านอยู่ในกลุ่มที่สูบบุหรี่ ท่านจำเป็นต้องสูบบุหรี่ ($\bar{x}=2.64$) และต่ำที่สุด คือ การเลิกสูบบุหรี่จะทำให้หายจากการเจ็บป่วยจากโรคทางเดินหายใจ เช่น โรคปอด โรคมะเร็ง ($\bar{x}=2.11$) เมื่อพิจารณาในระดับทัศนคติด้านการสูบบุหรี่ของนักกีฬา พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 66.27 รองลงมา คือ มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 31.33 ($\bar{x}=2.64, S.D.=0.531$)

อภิปรายผล

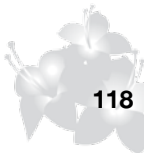
จากการศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือนักกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 155 คน มีอายุอยู่ในช่วง 20-21 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 45.78 เพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 61.45 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58 สังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 80.64 และพักอาศัยอยู่หอพักเอกชนนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมลาย ประสมศักดิ์ (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนิษฐ์ชา บุญเสริม ผกามาศ, สฐิตินิช และวราชา วิสานนท์ (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่สูบบุหรี่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.90 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐพัฒน์ ขยาวีวัฒนาวงศ์ (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.00 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.9 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพัฒน์ ขยาวีวัฒนาวงศ์ (2553) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชาย ร้อยละ 100.00

โดยสรุป พบว่า ช่วงอายุและเพศมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ทั้งนี้อาจจะมีส่วน และยังมีหลายปัจจัยที่ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ไม่ว่าจะเป็น

พฤติกรรมเลียนแบบจากเพื่อนและครอบครัวซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีครอบครัวที่สูบบุหรี่

ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า มีผู้สูบบุหรี่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.97 เริ่มสูบบุหรี่เนื่องจากอยากทดลองสูบบุหรี่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีจำนวน 15 คน ที่คนในครอบครัวสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่จะสูบแบบวันเว้นวัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 และส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือน้อยกว่า 100 บาท ต่อเดือน

โดยโอกาสที่จะเกิดการสูบบุหรี่ มักเกิดในระหว่างการเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 มักจะสูบทุกที่มีโอกาส จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 และยี่ห้อบุหรี่ที่สูบเป็นประจำ คือ กรองทิพย์ และวันเดอร์คิดเป็นร้อยละ 44.45 และส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่ที่ทำสำเร็จรูป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และจะซื้อบุหรี่จากร้านสะดวกซื้อ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 มักจะซื้อเป็นซอง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประเภทของบุหรี่ มักจะเป็นบุหรี่ในประเทศที่มีราคาสูง จำนวน 13 คน ร้อยละ 77.78 และส่วนใหญ่เคยอ่านคำเตือนที่มีอยู่บนซองบุหรี่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่คิดว่าไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ในอนาคต จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐ์ชา บุญเสริม, ผกามาศ, สฐิตินิช และวราชา วิสานนท์ (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 16-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.30 กำลังศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 47.10 เยาวชนเคยลอง สูบบุหรี่ ร้อยละ 30.3 และยังคงสูบบุหรี่ ในปัจจุบัน ร้อยละ 24.01 ซึ่งจะสูบบุหรี่ทุกวัน ร้อยละ 36.4 สูบวันละ 6-10 มวน ร้อยละ 34.70 และซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ร้อยละ 33.10 ส่วนใหญ่สถานที่ที่สูบบุหรี่ คือ บ้านเพื่อน ร้อยละ 28.90 และพบว่า ร้อยละ 13.60 มีการใช้ยาสูบรูปแบบอื่นสำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมลาย ประสมศักดิ์ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่สูบบุหรี่เรียนอยู่คณะบริหารธุรกิจมากที่สุด ร้อยละ 28.10 อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 33.20 มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.01-3.00 ส่วนใหญ่บิดาจะสูบบุหรี่ทุกวัน มีบ้างที่มารดา สูบเป็นบางครั้ง แต่มีนักศึกษามากกว่าที่มารดา

ไม่สูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่สูบบุหรี่มักมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ 2 คน โดยสรุป พบว่า ยังมีนักกีฬาส่วนหนึ่งที่สูบบุหรี่และเริ่มสูบบุหรี่เนื่องจากอยากทดลองสูบบุหรี่และมีปัจจัยทางครอบครัว โดยมีครอบครัวที่มีสมาชิกที่สูบบุหรี่ภายในบ้าน และมีแนวโน้มในการติดบุหรี่ได้เนื่องจากมีพฤติกรรมสูบบุหรี่แบบวันเว้นวัน และเมื่อมีปริมาณนิโคตินสะสมในร่างกายมากขึ้น ก็จะมีความต้องการนิโคตินจากการสูบบุหรี่มากขึ้น และมีผลไปสู่การเสพติดนิโคติน ทั้งนี้พบว่า กลุ่มนักกีฬามีปริมาณการสูบบุหรี่ในปริมาณที่น้อยอยู่ควรจะต้องได้รับคำแนะนำและให้คำปรึกษาในการลด ละ เลิกบุหรี่ต่อไป

ด้านระดับความรู้ที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พบว่าอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 71.08 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภารัตน์ อิงคภากร (2557) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตชาย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับที่สูง มีทัศนคติที่ดีและปานกลางต่อการสูบบุหรี่ในจำนวนที่เท่า ๆ กัน และนิสิตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ดีต่อการสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 64.00 โดยสรุปพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ในระดับสูงแต่ยังคงมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของกลุ่มนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อาจมีสาเหตุเนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของการสูบบุหรี่ แต่เกิดการเสพติดนิโคติน จากการทดลองสูบบุหรี่ และขาดความตั้งใจความพยายามในการเลิกบุหรี่ ซึ่งในเชิงนโยบายทางมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรจะดำเนินการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการเลิกบุหรี่

ด้านระดับทัศนคติที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พบว่าระดับทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด นักกีฬามีทัศนคติที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่ทัศนคติระดับสูง เมื่อพิจารณาในระดับทัศนคติ ด้านการสูบบุหรี่ของนักกีฬา พบว่ามีทัศนคติอยู่ในระดับสูง สอดคล้องผลงานวิจัยของ นนทรี สัจจารธรรม (2555) ศึกษาเรื่อง ทักษะและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภารัตน์ อิงคภากร (2557) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตชาย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่า

นักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีทัศนคติที่ดีและปานกลางต่อการสูบบุหรี่ในจำนวนที่เท่า ๆ กัน โดยสรุประดับทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของนักกีฬา แต่ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่จำนวนร้อยละ 10.97 ซึ่งจำเป็นต้องสร้างนโยบายและสนับสนุนการเลิกบุหรี่ให้กับกลุ่มนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเล่นกีฬาและส่งเสริมในการจัดการสุขภาพตนเอง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของกลุ่มนักกีฬา เพื่อให้เกิดการลด ละ เลิก บุหรี่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยควรมีการจัดโครงการเชิงรุกเกี่ยวกับการให้ความรู้และทัศนคติต่อการลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีส่วนร่วม เช่น การจัดประชาสัมพันธ์ สื่อรณรงค์แผ่นพับ ประกาศเกี่ยวกับพิษภัยร้ายจากบุหรี่ การจัดโครงการเชิงรุกเกี่ยวกับการให้ความรู้และทัศนคติต่อการลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีส่วนร่วม เช่น การจัดประชาสัมพันธ์ สื่อรณรงค์แผ่นพับ ประกาศ เกี่ยวกับพิษภัยร้ายจากบุหรี่ โดยนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องในการจัดการแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่

1.2 นักกีฬาที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ จะมีคนในครอบครัวที่สูบบุหรี่ด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นการจัดการในมหาวิทยาลัยเพียงทางเดียวนั้นคงไม่เพียงพอ ควรมีการจัดการให้ความรู้และความร่วมมือกับครอบครัวของนักกีฬาเกี่ยวกับบุหรี่ด้วย

1.3 ดำเนินการจัดการวิจัยหรือโครงการเพื่อแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมกับนักศึกษาหรือนักกีฬามีแนวโน้มอยากเลิกและไม่อยากเลิกบุหรี่ เพื่อสนับสนุนการลด ละ เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยและจัดทำการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่ในกลุ่มนักกีฬาผู้ที่สูบบุหรี่ และแก้ไขปัญหการสูบบุหรี่อย่างมีส่วนร่วม

2.2 ควรมีการวิจัยและสนับสนุนการเลิกบุหรี่
ของกลุ่มนักกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่มีความประสงค์
ต้องการเลิกบุหรี่ ในรูปแบบเชิงวิจัยการทดลองเชิงคลินิก

หรือรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อเป็นการสนับสนุน
ในกระบวนการเลิกบุหรี่ และเพื่อพัฒนารูปแบบของการจัดการ
เลิกบุหรี่ภายในองค์กรต่อไป

รายการอ้างอิง

- ชนิษฐ์ชา บุญเสริม, ผกามาศ สุธิตาวิช และวรษา ริสานนท์. (2552). “การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน
ในจังหวัดชัยภูมิ,” วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 3(2) , 6-14 .
- ณัฐพัฒน์ ชยาวิวัฒน์วงศ์. (2553). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ
เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการทั่วไป). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นนทรี สัจจาธรรม. (2555). **ทัศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์.**
รายงานการวิจัย. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (2553). **รวมบทความจากคอลัมน์ "แซกรับเชิญ" ใน SMART เนื่องในโอกาสครบรอบ
10 ปี.** กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.
2557.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา.
- สุขุมลาย ประสมศักดิ์. (2551). **ปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.** รายงานการวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซ็นต์จอร์ห์น.
- อาภารัตน์ อิงคภากร. (2557). **ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตชาย ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Bloom, B.S. (1971). **Handbook on Formative and Summative of Student Learning.** New York : Mc
Graw Hill.

